

бюджетних коштів; сприяння розвитку людського капіталу шляхом спрямування бюджетних коштів на медицину, освіту, соціальне забезпечення та соціальне страхування.

Список використаних джерел

1. Ворошило В.В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави /Вікторія Вікторівна Ворошило/ автореф. к.е.н.: спец.08.00.08. – Сімферополь – 2011. – 20 с.
2. Сніщенко Р.Г. Фінансова безпека домогосподарств у період нестабільності економіки / Р. Г. Сніщенко //Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. – 2014 . – № 1(3). – Серія «Економічні науки». – с.149-159.

Пугач Олександра Анатоліївна,

аспірант кафедри фінансів і банківської справи Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ СИСТЕМНИХ ЗАГРОЗ НА СТАН БЕЗПЕКИ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Значна кількість системних диспропорцій, які накопичилися в національній економіці України за період із 1990 року та з різною інтенсивністю поглиблювалися в окремі періоди її розвитку (зокрема, внаслідок світової фінансово-економічної кризи 2008-2009 років), а також неефективна державна політика внаслідок нарощення інституційних деформацій в умовах негативного впливу зовнішніх та внутрішніх викликів у комплексі спровокували виникнення системної економічної кризи в Україні, прояви якої спостерігаються починаючи з кінця 2013 року.

Найменш стійкими до негативних впливів видами економічної діяльності виявилися інвестиційноємні галузі національної економіки, зокрема, будівництво, про що свідчить систематичне скорочення обсягів виконаних будівельних робіт протягом аналізованого періоду та абсолютно небезпечне значення індексу обсягів виконаних будівельних робіт у 2014 році, яке становить лише 6,6 % до 1990 року при критичній межі 10 % (рис. 1). За результатами прогнозування даної загрози виявлено позитивну динаміку до зростання обсягів виконаних будівельних робіт за умови подолання основних структурних деформацій у національній економіці, проте виходу на докризові показники до 2018 року не передбачається.

Найбільш вагомий вплив на негативну динаміку в будівельній галузі, а саме зниження обсягів будівельних робіт починаючи з 2012 роком в середньому на 14 % щорічно, справляє зниження прибутковості переважної більшості видів економічної діяльності, що призводить до відмови від збільшення обсягів фінансування нових проектів, у тому числі й будівельних (рис. 1). При цьому в умовах значної девальвації

національної грошової одиниці відбувається зростання собівартості будівельних робіт порівняно із запланованими показниками у проектній документації, що є ключовою причиною згорання будівельних робіт у 2014-2015 роках.

Рис. 1. Динаміка та прогнозування індексу обсягів виконаних будівельних робіт в Україні у 2000-2018 роках

Джерело: побудовано автором за даними Держстату та власними розрахунками

Додатковими обмежувальними чинниками розвитку будівельної галузі є зниження кредитної активності (-8,6% у національній валюті за 2014 рік за даними НБУ) внаслідок погіршення умов кредитування банківськими установами, як безпосередньо інвесторів (зокрема, населення), так і власне забудовників, а також скорочення державного фінансування (зниження капітальних видатків бюджету більш ніж на 20 % у 2014 році порівняно з 2013 роком).

Найбільший деструктивний вплив на макрорівні в умовах сьогодення справляють загрози, пов'язані з руйнуванням виробничого потенціалу національної економіки, які призводять до порушення зв'язків в системі економічної безпеки України та, як наслідок, незворотних змін, пов'язаних із структурними змінами в ній.

Отже, системні диспропорції в реальному секторі національної економіки України безпосередньо впливають на рівень її конкурентоспроможності та стан економічної безпеки держави в цілому та є каталізаторами значної кількості додатково набутих загроз в умовах високого рівня ризикованості та невизначеності економічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] / Наказ Мінекономрозвитку України від 29.10.2013 р. № 1277 // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://me.kmu.gov.ua/>

2. Індекс обсягу виконаних будівельних робіт (1990-2014 рр.) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Україна: економічний огляд, 29 квітня 2015 року [Електронний ресурс] / Світовий банк. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/ukraine/ua-macro-april-2015-ua.pdf>

4. Про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки: аналітична доповідь до позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України / Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2014. – 148 с.

Шехлович Андріана Михайлівна,

аспірант Національного інституту стратегічних досліджень

ІНСТИТУЦІЙНО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасні трансформаційні зміни економіки України супроводжуються виникненням гострих проблем у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки, що зумовлено посиленням загроз економічній безпеці України через погіршення місця країни в системі міжнародного поділу праці, втрату позицій вітчизняних виробників на внутрішньому ринку, технологічне відставання та ускладнення умов для формування і ефективного використання знань, інвестиційних та інноваційних ресурсів. Сучасний стан реального сектора економіки та рівень економічної безпеки України за умов низького рівня інноваційного розвитку держави зумовлює необхідність створення ефективно функціонуючих державних і недержавних фінансових інститутів підтримки і стимулювання розвитку інноваційної діяльності, безпеки інноваційної сфери та впровадження її результатів, формування інтелектуально-кадрового, ресурсного та венчурного фінансово-інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні.

На сучасному етапі інноваційного розвитку України спостерігаються негативні тенденції та явища: недостатній рівень фінансування та високий ризик введення інноваційної діяльності. Слід зазначити, що фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у 2013 р. за рахунок державного бюджету зменшився порівняно з 2012 р. на 4 % і становило 4762,1 млн грн, його частка в загальному обсязі фінансування зменшилась на 1,9 в.п.; обсяг коштів організацій підприємницького сектору зменшився на 10,3 %, державного сектору – на 13,2 % (відповідно 1975,9 млн грн і 326,0 млн грн, їх частка в загальному обсязі фінансування зменшилась на 2,1 в.п. та 0,5 в.п.). При цьому обсяг власних коштів збільшився на 24,2 % (1466,6 млн грн, їх частка в загальному обсязі